

EURÓPA TANÁCS
MINISZTERI BIZOTTSÁG

R (87) 8. számú Ajánlás
a tagállamoknak a kötelező katonai szolgálat lelkiismereti okok miatt történő megtagadása
tárgyában*

(Elfogadta a Miniszteri Bizottság 1987. április 9. napján a miniszteri megbízottak 406. ülésén)

A Miniszteri Bizottság az Európa Tanács Alapszabálya 15. cikkének b) pontjában foglaltakkal összhangban,

tekintettel arra, hogy az Európa Tanács célja a tagok közötti nagyobb egység megteremtése,

emlékeztetve arra, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása az Európa Tanács tagállamainak azon közös örökségét alkotja, amely különösképpen az Emberi Jogok Európai Egyezményében fogalmazódik meg,

tekintettel arra, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok további előmozdítása végett ajánlatos közös intézkedéseket hozni,

tudomásul véve, hogy az Európai Tanács tagállamainak többségében a katonai szolgálat alapvető állampolgári kötelesség,

tekintettel a kötelező katonai szolgálat lelkiismereti okok miatt történő megtagadásával kapcsolatos problémákra,

attól az óhajtól vezérelve, hogy az Európa Tanács minden tagállamában a kötelező katonai szolgálat lelkiismereti okok miatt történő megtagadásának lehetősége elismerést nyerjen és egységes elvek alapján érvényesüljön,

tudomásul véve, hogy bizonyos tagállamokban, amelyekben a kötelező katonai szolgálat lelkiismereti okok miatt történő megtagadásának lehetősége egyelőre még nem érvényesül, konkrét intézkedések születtek avégett, hogy könnyítsenek az érintett egyének helyzetén,

javasolja a tagállamok kormányainak, hogy nemzeti törvényhozásukat és gyakorlatukat - amennyiben még nem tették meg - hozzák összhangba a következő elvekkel és szabályokkal:

A. Alapelv

1. Minden katonai sorozás alá eső személynek, aki nyomós lelkiismereti okok miatt megtagadja a fegyveres szolgálatot, joga van ezen szolgálattal kapcsolatos kötelezettség alól történő felmentéshez az alábbi feltételek alapján. Ezen személyek alternatív szolgálat viselésére kötelezhetőek.

B. Eljárás

2. Az államok a szolgálatot lelkiismereti okok miatt megtagadók kérelmeinek elbírálása céljából megfelelő eljárási szabályokat iktathatnak be, avagy a vonatkozó státusz megadásáról az érintett személy érvekkel alátámasztott nyilatkozat alapján dönthetnek.

3. Ezen Ajánlás elveinek és szabályainak hatékony alkalmazása érdekében a katonai sorozás alá eső személyeket előzetesen tájékoztatni kell jogaikról. E célból az állam vagy közvetlenül látja el őket minden szükséges információval vagy engedélyezi az érdekelt magánintézményeknek a vonatkozó tájékoztatást.

4. A szolgálatot lelkiismereti okok miatt megtagadók kérelmeinek elbírálását olyan módon és határidőn belül kell érvényesíteni, hogy a vonatkozó eljárás lefolytatása előtt általában ne kerüljön sor az érintett egyén tényleges behívására.

5. A kérelmek elbírálása során érvényesíteni kell a méltányos eljáráshoz szükséges garanciákat is.

6. A kérelmezőnek joga van fellebbezni az első fokon hozott döntés ellen.

7. A fellebbviteli hatóságnak a katonai igazgatás rendszerén kívül kell működnie olyan összetételben, amely biztosítja függetlenségét.

8. Törvény által szabályozni lehet úgyszintén a katonai szolgálat lelkiismereti okok miatt történő megtagadásának lehetőségét azokban az esetekben, amikor a szolgálatmegtagadást eredményező elengedhetetlen lelkiismereti okok a szolgálatviselés során vagy a rendes szolgálat letöltését követő katonai kiképzés időtartama alatt keletkeznek.

C. Alternatív szolgálat

9. Az alternatív szolgálatnak, ha azt érvényesítik, elvileg polgárinak és közhasznúnak kell lennie. A polgári szolgálaton kívül azonban az állam jogosult fegyver nélküli katonai szolgálat elrendelésére, amely szolgálatra csak azon, a katonai szolgálatot lelkiismereti okok miatt megtagadó személyeket kényszeríthetik, akik a fegyver személyes használatát kifogásolják.

10. Az alternatív szolgálatnak nem lehet büntető jellege, időtartamának, a katonai szolgálat időtartamával összevetve, ésszerűnek kell lennie.

11. Lelkiismereti okok miatt alternatív szolgálatot teljesítők szociális és anyagi jellegű jogai a katonai szolgálatot teljesítők jogainál nem lehetnek korlátozottabb terjedelműek. Azok a jogszabályi rendelkezések, amelyek a katonai szolgálatnak a munkaviszony, a szakmai előrehaladás vagy a nyugdíj céljából történő figyelembevételét szabályozzák, az alternatív szolgálatra is érvényesek.

* Az Ajánlás elfogadása során:

- a miniszteri megbízottak tanácskozására vonatkozó Eljárási Szabályzat 10/2/c. pontjára történő hivatkozással Görögország képviselője kijelentette, kormánya fenntartja magának azt a jogot, hogy eldöntse: érvényt szerez-e az Ajánlás rendelkezéseinek vagy nem; Ciprus képviselője pedig az Ajánlás 9. pontja vonatkozásában tett hasonló értelmű nyilatkozatot;

- a miniszteri megbízottak tanácskozására vonatkozó Eljárási Szabályzat 10/2/d. pontjára történő hivatkozással Olaszország képviselője tartózkodó álláspontra helyezkedett, s az álláspontját alátámasztó magyarázó nyilatkozatában kifejtette, hogy Kormánya véleménye szerint az elfogadott szöveg nem tükrözi kellőképpen a Közgyűlés által megfogalmazottakat, minek következtében az hiányos;

- a miniszteri megbízottak tanácskozására vonatkozó Eljárási Szabályzat 10/2/d. pontjára történő hivatkozással Svájc és Törökország képviselője tartózkodó álláspontra helyezkedett, s magyarázó nyilatkozataikban kijelentették, hogy Kormányuk nem tudják vállalni a szövegben foglaltakat.

Forrás: http://www.lb.hu/embjog_t/ET000887.html